

Шевчук О.М.,
асистент кафедри адміністративного
права та адміністративної діяльності
Національного університету
«Юридична академія України
імені Ярослава Мудрого»
м. Харків, Україна

ДО ПИТАННЯ ПРИНЦИПІВ ДЕРЖАВНОГО КОНТРОЛЮ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ

Контроль, як і будь який різновид діяльності, має певну організаційно – правову структурованість, організаційно – правовий механізм здійснення, який, у свою чергу, складається з певної кількості елементів. Одним з таких елементів є принципи. Виступаючи загальнообов'язковою вимогою, принцип виконує відповідну регулятивну функцію і безпосередньо впливає на суспільні відносини. Звідси – основним завданням юридичної науки є дослідження, пізнання та практичне впровадження принципів.

Мета даної роботи – визначити принципи державного контролю у сфері обігом наркотичних засобів.

В юридичній науці під принципами контролю слід розуміти «розроблені з урахуванням досягнень науки управління і втілені в практику організаційні та правові основи організації і здійснення контролю, що забезпечують його результативність» [1, с. 99]. Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР «Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори» визначає правові та організаційні засади державної політики щодо обігу в Україні вищезначених засобів, встановлює порядок державного контролю в такій сфері [2]. Принцип державного контролю діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів», – це керівна, основна ідея, що концентрує у собі досягнення науки та практики, виражає інтереси суспільства, виконує функцію загально нормативного орієнтира здійснення контрольної діяльності державних органів у такій сфері, спрямована на удосконалення та ефективність діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів в Україні.

Доцільно запропонувати виділення таких принципів державного контролю діяльності пов'язаної з обігом наркотичних засобів в Україні: 1) законність; 2) коректність; 3) централізм; 5) плановість; 6) професіоналізм; 7) науковість; 8) об'єктивність; 9) повнота; 10) дієвість; 11) гласність; 12) систематичність; 13) регулярність; 14) оперативність; 15) результативність 16) ефективність; 17) взаємодія, 18) неупередженість, 19) комбінування; 20) відповідальність контролюючого органу (посадової особи) перед державою за результати контролю, презумпція невинності та ін. Розглянемо деякі з них.

Принцип законності діяльності, пов'язаної з обігом наркотичних засобів виражається в тому, що регламентується правовими нормами. Його основним завданням є перевірка дотримання законодавства з таких питань, попередження правопорушень тощо. Реалізація цього принципу спрямована на захист прав учасників правовідносин щодо державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів шляхом суворого дотримання норм чинного законодавства контролюючими органами (їх посадовими особами). Так, наприклад, впровадженню законності сприяє те, що діюче законодавство наділяє Державну службу України контролю за наркотиками (далі – ДСКН України) [3] повноваженнями щодо організації розгляду звернень громадян з питань, пов'язаних з діяльністю її територіальних органів, підприємств, установ та організацій, що належать до сфери її управління.

Об'єктивність висновків посадових осіб органів контролю в сфері обігу наркотичних засобів забезпечується встановленням певних кваліфікаційних вимог до осіб, що претендують на відповідні посади, та заборобою займатися певною діяльністю тощо. У забезпеченні принципу об'єктивності державного контролю в зазначеній сфері важливе місце належить інформаційному забезпеченню органів, що його здійснюють, оскільки, не маючи повної інформації, вони не можуть зробити правильні висновки. Із принципом об'єктивності тісно пов'язані принципи повноти, неупередженості та дієвості державного контролю в сфері обігу наркотичних засобів.

Принцип повноти передбачає, що у роботі контролюючого органу у такій сфері не повинно бути прогалин, недоробок, зібрана інформація має бути повною та об'єктивною.

Принцип оперативності означає, що контрольні органи в сфері обігу наркотичних засобів повинні швидко проводити контрольні дії, щоб не порушувати процес функціонування об'єкта такої перевірки.

Принцип компетентності полягає в тому, що працівники органів контролю у сфері обігу наркотичних засобів повинні бути висококваліфікованими, досвідченими спеціалістами і сповідувати високі моральні принципи для належного виконання покладених на них обов'язків.

Зміст принципу науковості полягає у тому, що в процесі контрольної діяльності у сфері обігу наркотичних засобів повинна використовуватись сучасна техніка у тих випадках, коли це потрібно, досягнення науки, передові практичні рекомендації.

Зміст принципу коректності полягає у дотриманні моральної сторони контрольної діяльності в сфері обігу наркотичних засобів, що відбувається у межах законності, у повазі до прав і законних інтересів суб'єкта, щодо якого здійснюються контрольні дії.

Висновок. Принципи державного контролю у сфері обігу наркотичних засобів взаємопов'язані між собою, і тому важливою є їх комплексна, системна реалізація у взаємозв'язку та взаємозалежності одне

від одного. Така реалізація здійснюється колом суб'єктів, що забезпечують державний контроль у сфері обігу наркотичних засобів шляхом використання відповідних форм і методів контрольної діяльності на основі норм, визначених чинним законодавством.

Список використаних джерел

1. Гарашук В.М. Контроль та нагляд у державному управлінні: монографія / В.М. Гарашук. – Х.: Фоліо, 2002. – 176 с.
2. Питання Державної служби України з контролю за наркотиками: Указ Президента України від 13 квітня 2011 року № 457/2011 // Офіційний вісник України. – 2011. – № 29. – Ст. 1263.
3. Про наркотичні засоби, психотропні речовини і прекурсори. Закон України від 15.02.1995 № 60/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. – № 10. – Ст. 60.